

Toiletter er spild af vand!

Af Charlotte Storm, vandsparerådgiver, Københavns Energi A/S

Egentlig er det spild af perfekt rensset drikkevand at skylle det ud i toilettet. Men hvis man investerer i sparetoiletter og husker at tjekke for løbende toiletter, kan vandforbruget reduceres til et minimum.

Løbende toiletter er et af de største problemer, når det kommer til vandspild. I vandsparerådgivningen i Københavns Energi bliver vi tit kontaktet af boligforeninger, som oplever en pludselig og voldsom stigning i vandforbruget – ofte mener kunden, at vandmåleren må være i stykker – for 'så meget vand kan man da slet ikke bruge på så kort tid?'

Det første, vi spørger om, er altid, om man har gennemgået ejendommens toiletter, og har sikret sig, at de ikke løber. For den hyppigste synder bag et eskalerende vandforbrug er et løbende toilet.

Når den virkelig er gal, kan man både se og høre det

Når vandregningen pludselig stiger voldsomt og hurtigt, er der stort set altid tale om, at der et sted i ejendommen er et toilet, der løber meget. Det er nemt at opdage, hvis man leder efter det, for der vil være uro i vandoverfladen og susen i vandrørene, som også kan høres i de andre lejligheder på samme stigtstreng. Disse alvorlige tilfælde ses af og til i lejligheder, der står tomme over længere tid, i andre tilfælde er problemet at finde på gårdtoiletet.

Men som regel er problemet desværre at finde hos en beboer, eller et erhvervslejemål, hvor man kan både se og høre, at toilettet er i stykker – og hvor beboeren eller lejerer simpelthen ikke tænker over, hvor meget vandspildet koster foreningen, og dermed i sidste ende dem selv.

Et af de værre eksempler vi har set, var en boligforening med et gårdtoilet, der løb. Toilettet var normalt aflåst og der var lukket for vandet. Til sommerfesten i gården blev der lukket op for vandet, så man kunne bruge toilettet, og da festen var slut, glemte de at lukke for vandet. På et halvt år steg deres vandforbrug med 600 m³ – først da de fik regningen i januar, kom de i tanke

om gårdtoiletet – som kostede foreningen en ekstraregning på næsten 30.000 Kr.

Usynligt vandspild - 300 liter vand i døgnet

Faktisk er det ikke de fossende toiletter, der er det største problem, når det kommer til vandspild – for i langt de fleste tilfælde opdager man heldigvis problemet, og gør noget ved det. Toiletter med en 'sivende lækage' hvor vandet lydløst og konstant løber fra cisternen til toiletskålen, er faktisk et større problem. For de kan stå i årevis og spilde tusinder af kubikmeter vand, før nogen opdager problemet og gør noget ved det. Det er svært at opdage, fordi de eneste tegn på, at noget er galt, er kalkstriber i toiletkummen og en stigende vandregning.

Et toilet med sådan en sivende lækage, der løber så lidt, at man ikke kan se det – helt uden uro i vandoverfladen – kan spilde op til 300 liter vand i døgnet, altså mere end 100 m³ om året. Desværre er der overraskende mange, som slet ikke kender til problemet, og endnu færre der ved, hvad det koster i vandspild og i penge.

Nemt at teste, dyrt at ignorere

Hvordan finder man ud af, om toilettet løber, når man ikke kan se det? Det er faktisk nemt: Man sætter en serviet op mod bagvæggen af toilettet, i den tørre kumme, og venter 10-20 sekunder. Hvis servietten bliver våd, løber toilettet, og det skal repareres. Som regel skyldes det, at bundventilen er utæt, eller at svømmeren har sat sig fast. Så det er ikke ret dyrt at få lavet, og hvis man er fiks på fingrene, er det faktisk også lovligt at lave selv.

Fortsættes side 12→

Når det gælder ejendommen som helhed, kan man holde øje med stigstrengene, og med vandmåleren, som mange desværre kun kigger på en gang om året, når den skal aflæses. Hvis der konstant er kondens

på stigstrengen til toiletterne, eller hvis man kan høre susen fra rørene døgnet rundt, kan det tyde på, at der er et utæt toilet i ejendommen. Har man mistanke om at noget er galt, kan en frivillig beboer gå ned og kigge på vandmåleren midt om natten, fx klokken 3. Løber vandmåleren rundt, langsomt og konstant, tyder det på, at der er et vandforbrug, selv når ingen bruger vandet – dvs. et løbende toilet.

Nye toiletter er hurtigt tjent hjem

Hvis toiletterne i jeres ejendom ikke allerede er udskiftet fra enkelt skyl til dobbelt skyl, bør I gøre det. Det kan ALTID betale sig at skifte toiletterne ud – udgifterne til de nye toiletter er tjent hjem på 3-5 år. Faktisk kortere tid, hvis man medregner, at gamle toiletter ofte er utætte.

Regnestykket er meget enkelt: Da de fleste beboere normalt er ude af huset i dagtimerne på hverdage, skal man som tommelfingerregel regne fire skyl pr. beboer pr. døgn i gennemsnit – nemlig tre små skyl

og et stort. Med gammeldags toiletter med enkelt skyl, bruger man minimum 8 liter vand pr. skyl – altså 32 liter pr. beboer pr. døgn. Installerer man i stedet sparetoiletter med 3+6 liters skyl, bruger man kun 15 liter vand pr. døgn pr. beboer til toiletskyl – altså en besparelse på ca. 17 liter pr. døgn pr. beboer eller ca. 280 kr. sparet/beboer/år.

Problemer i gamle ejendomme

Man skal passe på med at installere toiletter med 2+4 liters skyl i ældre ejendomme med gamle afløbsinstallationer. En faldstamme som er dimensioneret til 8-12 liters skyl, kan få problemer med at fungere, hvis der kun kommer små fire-liters skyller igennem, og især i kloakrørene under ejendommen kan der opstå problemer. Disse problemer opstår ikke, hvis man benytter 3+6 liters skyl.

Lad være med at bruge halve løsninger

En løsning, som er blevet temmelig populær, er 'toilet indsats' hvor man bygger ældre toiletter om, fra enkelt skyl til dobbelt skyl, ved at montere en ny bundventil i cisternen. Det er en billig løsning og derfor attraktiv, men det er en lappeløsning. Først og fremmest er hverken toiletkummen eller vandlåsen dimensioneret til at fungere med reduceret vandmængde – det betyder dels, at kummen ikke skylles rent med det lille skyl, og dels, at hævertvirkningen, som gør, at man får skyllet sedimenterne ud, ikke fungerer. For at skylle toilettet rent hver gang, vil det være nødvendigt at bruge det store skyl. Et større problem er dog, at disse indsats ikke monteres af professionelle. Man monterer dem selv, og det er vores erfaring, at det er de færreste, som kan finde ud af at gøre det rigtigt – resultatet er en bundventil, som ikke slutter tæt – dvs. en sivende lækage.

VVS - Tømrer- & Entreprenørvirksomhed

**Autoriseret VVS-installatør • Badeværelser • Blikkenslager • Centralvarme
Ejendomsservice • Faldstammer • Fjernvarme
Naturgas • Reparationer • Tagarbejde • Totalentreprenør**

Kontakt os for et uforpligtende tilbud – vi ser frem til at høre fra dig!

Amager Landevej 174 · 2770 Kastrup · tlf: 32 95 13 13 · fax: 32 95 30 13
www.rebo.dk · info@rebo.dk

